

- נספחים: 1. תמונות לחלק א'
2. תמונות לחלק ב'
3. תמונות לחלק ג'
4. תמונות לחלק ד'

אמנות שימושית למגזר הממלכתי-דתי

על-פי תכנית הרפורמה ללמידה משמעותית

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שלוש שעות.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה חלקים. עליך לענות על חלק א' – חלק חובה, ועל אחד מבין החלקים ב'–ד'.

חלק א' – שפת האמנות 20 נקודות

חלק ב' – אמנות יהודית על רקע האמנות הכללית 80 נקודות

או

חלק ג' – תולדות האמנות המודרנית (המאה ה-19, המאה ה-20, אמנות ישראלית) 80 נקודות

או

חלק ד' – היבטים בעיצוב בתקופה המודרנית 80 נקודות

עליך לענות על שאלה אחת מתוך חלק א' ועל חמש שאלות מתוך אחד החלקים ב', ג', ד'. סך-הכול עליך לענות על שש שאלות.

ג. חומר עזר מותר לשימוש: מילון עברי-לועזי / לועזי-עברי

ד. הוראות מיוחדות:

1. אין להשתמש באותה יצירה להדגמת שתי תשובות שונות, אלא אם כן בכל אחת מהתשובות יש התייחסות להיבטים שונים של אותה יצירה.

2. התמונות לכל השאלות מרוכזות בנספחים המצורפים לשאלון. הן מסודרות על-פי סדר הופעתן.

3. ציין על גבי כריכת המחברת, ליד מדבקת הנבחן, על איזה חלק ענית: ב', ג' או ד'.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטייטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).

רשום "טייטה" בראש כל עמוד טייטה. רישום טייטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

בשאלון זה 11 עמודים וארבעה נספחים.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר,

אך מכוונות הן לנבחנות והן לנבחנים.

בהצלחה!

המשך מעבר לדף

חלק א': שפת האמנות – חובה (20 נקודות)

השאלות

ענה על אחת מבין השאלות 1–2 (לכל שאלה – 20 נקודות).

שאלה 1

קומפוזיציה (מחבר)

- (8 נק') א. הסבר מהי "קומפוזיציה".
- (6 נק') ב. בתמונה 1 מוצגת הכרזה "עבוד היטב ונבנית", שעיצבו האחים שמיר. תאר את הקומפוזיציה בכרזה והסבר כיצד היא תורמת להעברת המסר של היצירה.
- (6 נק') ג. ציין שם של יצירה, שהקומפוזיציה שלה שונה מן הקומפוזיציה שבכרזה. תאר את הקומפוזיציה ביצירה שצינת.

שאלה 2

- בתמונה 2 מוצגת היצירה "בית קפה לילי מבפנים", של וינסנט ואן גוך. במכתבו לאחיו תיאו מתייחס ואן גוך ליצירה, וכך הוא כותב: "רציתי להביע את הרעיון שבית הקפה הוא מקום שבו יכול אדם להרוס את עצמו, להשתגע, או לבצע פשע".
- (5 נק') א. הסבר את המניע ליצירה.
- (15 נק') ב. הסבר באמצעות **שלושה** מרכיבים חזותיים כיצד הדברים שכתב האמן לאחיו באים לידי ביטוי ביצירה.

חלק ב': אמנות יהודית על רקע האמנות הכללית (80 נקודות)

השאלות

ענה על חמש מבין השאלות 3–10 (לכל שאלה – 16 נקודות).

שאלה 3

ציור מצרי

בתמונה 3 מוצגת היצירה "משפט המתים".

- (5 נק') א. תאר את הטקס של משפט המתים והסבר את משמעותו.
(4 נק') ב. ציין שלושה מאפיינים של קאנון הציור המצרי.
(7 נק') ג. הסבר כיצד כל אחד מן המאפיינים שצינת בא לידי ביטוי ביצירה "משפט המתים".

שאלה 4

בתי-כנסת עתיקים

בתמונות 4 ו-5 מוצגות שתי יצירות: ציור קיר שנמצא בגומחת ארון הקודש בדורא אירופוס ופסיפס רצפה שנמצא בבית-הכנסת בבית אלפא.

- (6 נק') א. תאר את המבנה הנראה בכל אחת מן היצירות. בכל תיאור התייחס לשני מרכיבים אדריכליים או עיטוריים.
(4 נק') ב. הסבר מה מייצגים המבנים הנראים בשתי היצירות.
(6 נק') ג. בכל יצירה נראים סמלים נוספים, מלבד המבנה. בחר סמל אחד מכל יצירה, והסבר את משמעותו.

שאלה 5

מארק שאגאל

- (9 נק') א. ציין **שלושה** דימויים (או מוטיבים חוזרים) ביצירותיו של שאגאל. הסבר את משמעותם ואת הקשר ביניהם ובין חיי האמן.
- (4 נק') ב. בחר יצירה **אחת** של שאגאל, ציין את שמה ותאר אותה.
- (3 נק') ג. ציין סגנון אמנותי **אחד** שהשפיע על שאגאל.

שאלה 6

סדר ראשון בירושלים, ראובן רובין

- בתמונה 6 מוצגת היצירה "סדר ראשון בירושלים", של ראובן רובין.
- (9 נק') א. תאר את היצירה. בחר **שלוש** מן הדמויות הנראות ביצירה והסבר מה הן מסמלות.
- (4 נק') ב. תאר את הצבעוניות ואת תפיסת החלל ביצירה.
- (3 נק') ג. הסבר באיזה אופן משקפת היצירה את התקופה שבה היא נוצרה.

שאלה 7

כתבי-יד יהודיים

- בתמונה 7 מוצג דף מתוך כתב-היד "תנ"ך לניגרד השני".
- (8 נק') א. הסבר מהי מיקרוגרפיה. תאר את אופן השימוש במיקרוגרפיה בכתב-היד "תנ"ך לניגרד השני".
- (4 נק') ב. הסבר את החשיבות של כתב-היד "תנ"ך לניגרד השני".
- (4 נק') ג. הסבר כיצד השפעת האסלאם באה לידי ביטוי בכתב-היד.

שאלה 8

משה

בתמונה 8 מוצגת היצירה "משה עם לוחות הברית", של רמברנדט ואן ריין.

- (2 נק') א. ציין לאיזה זרם משתייכת היצירה.
- (7 נק') ב. הסבר שני מאפיינים של הזרם, אשר באים לידי ביטוי ביצירה.
- (7 נק') ג. הסבר כיצד מציג רמברנדט את דמותו של משה.

שאלה 9

אדגר דגה

בתמונה 9 מוצגת היצירה "הסטודיו למחול", של אדגר דגה.

- (2 נק') א. ציין לאיזה זרם משתייכת היצירה.
- (7 נק') ב. הסבר שני מאפיינים סגנוניים של הזרם, אשר באים לידי ביטוי ביצירה.
- (7 נק') ג. תאר את הצבעוניות ואת הקומפוזיציה ביצירה.

שאלה 10

קדמה וטכנולוגיה

בתמונה 10 מוצגת היצירה "גשם, קיטור וסערה", של ויליאם טרנר.

- (8 נק') א. ציין לאיזה זרם משתייכת היצירה. תאר שני מאפיינים של הזרם.
- (8 נק') ג. תאר את היצירה. הסבר שני מרכיבים חזותיים אשר באים לידי ביטוי ביצירה.

חלק ג': תולדות האמנות המודרנית (המאה ה-19, המאה ה-20, אמנות ישראלית) (80 נקודות)

השאלות

ענה על חמש מבין השאלות 11–18 (לכל שאלה – 16 נקודות).

שאלה 11

ציורי פרשים

בתמונה 3 מוצגת היצירה "נפוליאון חוצה את האלפים", של ז'אק לואי דוד, ובתמונה 4 מוצגת היצירה "קצין בחיל הקלעים", של תאודור ג'ריקו.

(8 נק') א. ציין לאיזה זרם באמנות שייכת כל אחת מן היצירות. הסבר **אחד** מן הרעיונות של כל זרם.

(8 נק') ב. בשתי היצירות מוצגים פרש וסוסו. תאר כיצד מציג כל אחד מן האמנים את הפרש ואת סוסו. התייחס לתנוחה ולהבעה.

שאלה 12

ציורי נוף

בתמונה 5 מוצגת היצירה "הר סנט ויקטואר", של פול סזאן, ובתמונה 6 מוצגת היצירה "בתים בלה-אסטק", של ז'ורז' בראק.

(8 נק') א. ציין **שניים** מחידושי של סזאן בתחום הציור. הסבר כיצד החידושים שצינת באים לידי ביטוי ביצירה "הר סנט ויקטואר".

(8 נק') ב. הסבר כיצד ההשפעה של סזאן על בראק באה לידי ביטוי ביצירה "בתים בלה אסטק". בתשובתך התייחס לתפיסת החלל.

שאלה 13

מארק שאגאל

בתמונה 7 מוצגת היצירה "דיוקן עצמי עם שבע אצבעות", של מארק שאגאל.

(11 נק') א. תאר את היצירה. התייחס לדמות, לרקע ולמשמעות של שניים מן הדימויים.

(5 נק') ב. ציין מרכיב חזותי אחד, והסבר כיצד שאגאל השתמש בו ביצירתו.

שאלה 14

אנרי מאטיס

בתמונות 8 ו-9 מוצגות שתי יצירות של אנרי מאטיס: "הקו הירוק" ו"שולחן האוכל – הרמוניה באדום".

(4 נק') א. ציין לאיזה שלב סגנוני ביצירתו של מאטיס שייכת כל אחת מן היצירות.

(12 נק') ב. ציין שניים ממאפייני הסגנון של כל שלב. הסבר כיצד כל אחד מהמאפיינים בא לידי ביטוי ביצירה (סך-הכול ארבעה מאפיינים).

שאלה 15

פוטוריזם

בתמונה 10 מוצג הפסל "צורות מיוחדות במינן של התמשכות בחלל", של אומברטו בוצ'יוני.

(5 נק') א. הסבר שניים מרעיונות הזרם הפוטוריסטי.

(6 נק') ב. האמנים הפוטוריסטים הושפעו מן הזרם הקוביסטי. הסבר כיצד ההשפעה הזאת באה לידי ביטוי בפסל "צורות מיוחדות של התמשכות בחלל".

(5 נק') ג. הסבר כיצד נוצרת תחושת התנועה בפסל.

שאלה 16

"קבוצת הגשר" ו"אסכולת בצלאל"

בתמונות 11 ו-12 מוצגות שתי יצירות: המניפסט של קבוצת הגשר, שעיצב ארנסט לודוויג קירשנר, והכרזה לתערוכת "בצלאל", שעיצבו זאב רבן ויעקב שטרק.

- (2 נק') א. ציין לאיזו מטרה נועדה כל אחת מן היצירות.
- (8 נק') ב. בחר שני דימויים מכל יצירה והסבר את משמעותם.
- (6 נק') ג. הסבר מקור השפעה אחד אשר בא לידי ביטוי בכל אחת מן היצירות (סך הכול שני מקורות השפעה).

שאלה 17

תנועת הדאדא

בתמונה 13 מוצגת היצירה "קולאז' צבוע עם ריבועים", של ז'אן ארפ, ובתמונה 14 מוצגת היצירה "מגהץ צבוע" (מתנה), של מאן ריי.

- (6 נק') א. תאר את הרקע לצמיחתה של תנועת הדאדא, והסבר את המונח "דאדא".
- (5 נק') ב. הסבר מאפיין אחד של אמנות הדאדא, אשר בא לידי ביטוי ביצירה של ז'אן ארפ.
- (5 נק') ג. הסבר מאפיין אחד של אמנות הדאדא, אשר בא לידי ביטוי ביצירה של מאן ריי.

שאלה 18

אמנות ומציאות

בתמונה 15 מוצגת היצירה "טבע דומם עם מקלעת קש", של פאבלו פיקאסו, ובתמונה 16 מוצגת היצירה "זו אינה מקטרת", של רנה מגריט.

- (8 נק') א. ציין לאיזה סגנון שייכת כל אחת מן היצירות. הסבר שניים מן המאפיינים של כל סגנון.
- (8 נק') ב. הסבר כיצד כל אחד מן האמנים מבטא ביצירתו את הקשר בין אמנות ומציאות.

חלק ד': היבטים בעיצוב בתקופה המודרנית (80 נקודות)

השאלות

ענה על חמש מבין השאלות 19–26 (לכל שאלה – 16 נקודות).

שאלה 19

ייצור בשיטה האמריקנית

- (5 נק') א. הסבר מהו "ייצור בשיטה האמריקנית".
(9 נק') ב. ציין **שלושה** יתרונות וחיסרון **אחד** של הייצור בשיטה האמריקנית.
(2 נק') ג. הבא דוגמה **אחת** למוצר או למבנה שיוצר בשיטה האמריקנית.

שאלה 20

ארמון הבדולח

בתמונה 3 מוצג ארמון הבדולח.

- (3 נק') א. ציין מהי המטרה שלשמה הוקם מבנה הארמון.
(9 נק') ב. תאר את המבנה. התייחס לחומרים, לצורות ולשיטת הייצור.
(4 נק') ג. ציין מקור השראה **אחד** שהשפיע על עיצוב המבנה.

שאלה 21

ארט נובו

- (4 נק') א. תאר **שני** מקורות השראה שהשפיעו על סגנון הארט נובו.
(6 נק') ב. תאר **שלושה** מן המאפיינים של סגנון הארט נובו.
(6 נק') ג. תן דוגמה למוצר שעוצב בסגנון הארט נובו הסכמתי. הסבר כיצד הסגנון הזה בא לידי ביטוי במוצר שציינת.

שאלה 22

מודרניזם

בתמונה 4 מוצג ביתן הרוח החדשה (חוץ ופנים), ובתמונה 5 מוצגת מערכת מכלי אחסון "קובוס".

(7 נק') א. הסבר **שלושה** מאפיינים של סגנון הפוריזם אשר באים לידי ביטוי בביתן הרוח החדשה.

(7 נק') ב. הסבר **שלושה** מאפיינים של סגנון הבאוהאוס אשר באים לידי ביטוי במערכת מכלי האחסון "קובוס".

(2 נק') ג. הסבר כיצד בא לידי ביטוי עקרון המודולריות בביתן ובמערכת.

שאלה 23

עיצוב סקנדינבי

(7 נק') א. הסבר כיצד השפיעו התנאים המקומיים בארצות סקנדינביה על התפתחות העיצוב בארצות אלה.

(9 נק') ב. בתמונה 6 מוצגת עגלת תה. ציין **שלושה** מאפיינים של העיצוב הסקנדינבי והסבר כיצד כל אחד מהם בא לידי ביטוי בעיצוב עגלת התה.

שאלה 24

פרסומות

בתמונות 7 ו-8 מוצגות שתי פרסומות.

(10 נק') א. תאר **שני** דימויים הנראים בכל פרסומת. הסבר כיצד כל אחד מהם משרת את המטרה של הפרסומת.

(6 נק') ב. תאר את הכיתוב בכל אחת מן הפרסומות והסבר את משמעותו.

שאלה 25

דמויות בעיצוב הישראלי

- (4 נק') א. בחר שתי יצירות המתארות דמויות ישראליות. ציין את שמות היצירות שבחרת.
- (12 נק') ב. תאר את הדמויות המוצגות ביצירות שבחרת והסבר מה מייצגת כל אחת מן הדמויות.

שאלה 26

מוזיאונים

בתמונות 9 ו-10 מוצגים שני מוזיאונים: מוזיאון גוגנהיים ומרכז פומפידו.

- (6 נק') א. ציין באיזה סגנון עוצב מוזיאון גוגנהיים. הסבר מאפיין אחד של הסגנון אשר בא לידי ביטוי במבנה המוזיאון.
- (6 נק') ב. ציין באיזה סגנון עוצב מרכז פומפידו. הסבר מאפיין אחד של הסגנון אשר בא לידי ביטוי במבנה של מרכז פומפידו.
- (4 נק') ג. הסבר את הרעיון שהנחה כל אחד מהאדריכלים בתכנון המבנה.

בהצלחה!